

Sygn. akt II UK 83/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku K. R.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 czerwca 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 6 września 2012 r., sygn. akt [...]

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. decyzją z 2 listopada 2009 r. zredukował wskaźnik podstawy wymiaru emerytury K. R. za okres pracy w organach bezpieczeństwa z 2,6% do 0,7% na podstawie nowej regulacji z art. 15b ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), dodanej przez ustawę z 23 stycznia 2009 r., wobec jego służby w poprzednich organach bezpieczeństwa państwa. Sąd Okręgowy w W. w części uwzględnił odwołanie i wyrokiem z 18 lipca 2011 r. zmienił decyzję pozwanego, w ten sposób, że przyjął, iż okres od 1 października 1977 r. do 27 czerwca 1980 r. liczony jest po 2,6%, a dalej idące odwołanie oddalił. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 6 września 2012 r. uwzględnił w części apelację K. R. i orzekł, że wskaźnik 2,6% ma zastosowanie również do

okresu od 28 czerwca 1980 r. do 31 lipca 1980 r., natomiast dalej idącą jego apelację i apelację pozwanego oddalił. W rozstrzygnięciu Sądy miały na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24 lutego 2009 r. o braku niezgodności przepisów nowej regulacji, między innymi art. 15b ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji ..., z przepisami ustawy zasadniczej, uchwałę Sądu Najwyższego z 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Sąd nie stwierdził sprzeczności przepisów nowej regulacji z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołano się do podstaw przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne ma dotyczyć „instytucji prawa do emerytury policyjnej, ustanowionej w art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z 1994 r., którym ograniczono emeryturę art. 15b ust. 1 pkt 1 tej ustawy, za okres służby w organach bezpieczeństwa PRL w latach 1944-1990, zmieniając naliczenie emerytury z 2,6% na 0,7% za każdy rok tej służby. Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku przyjął, że instytucja prawa do emerytury w wysokości 40% podstawy wymiaru po 15 latach służby nie dotyczy funkcjonariuszy pełniących służbę w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 tzw. ustawy lustracyjnej. Sąd Najwyższy w uchwale w składzie 3 sędziów z dnia 3 marca 2011 r., sygn. akt II UZP 2/11 ustalił, że „wysokość emerytury wyliczonej wyłącznie za okres pełnienia takiej służby może być niższa niż 40% podstawy wymiaru tego świadczenia”. W rozumieniu tego zapisu Sądu Najwyższego nie jest wiadome czy prawo do emerytury 40% podstawy wymiaru po 15 latach służby należy się tej grupie funkcjonariuszy, czy zostało im zabrane. W takim wypadku określona grupa ubezpieczonych byłaby pozbawiona tego prawa jedynie poprzez wykładnię orzecznictwa sądowego wbrew woli ustawodawcy. W takiej sytuacji zmienia się też sposób naliczania emerytury tej grupie funkcjonariuszy zmniejszając ich świadczenia emerytalne, nie tylko wskaźnikiem 0,7, ale także metodą wyliczenia emerytury, a tego ustawa nie przewiduje. Dotychczas emerytura wyliczana była przy zastosowaniu 40% podstawy po 15 latach i powyżej według wysługi lat, a po zmianach pozostaje tylko

wyliczenie według wysługi lat. W ten sposób organ rentowy zabiera przepisem ustawy dodatkowo 1% wysługi emerytalnej”.

Druga podstawa wynika z potrzeby „ustalenia jednoznacznej wykładni, czy uregulowania art. 15b ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym ... oznaczają, iż zawarte w tym przepisie odesłanie, że przepisy art. 14 i 15 przywołanej ustawy stosuje się odpowiednio, uzasadniają posiadanie przez funkcjonariuszy wskazanych w art. 15b ust. 1 prawa do emerytury w wysokości 40 % podstawy wymiaru za 15 lat służby, stosownie do art. 15 ust. 1 tej ustawy. Wykładnia powyższej regulacji dokonana przez Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 3 marca 2011 r., sygn. akt II UZP 2/11, jest niezrozumiała, wywołuje rozbieżności w samej treści uchwały i nie ustala czy prawo do emerytury funkcjonariuszy bezpieczeństwa PRL z lat 1944-1990 określonych w art. 2 tzw. ustawy lustracyjnej, zostało im zabrane ustawą nowelizacyjną z 2009 r., czy też im to prawo przysługuje nadal. Dla wymiaru emerytury tych funkcjonariuszy ustalenie to ma zasadnicze znaczenie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wskazane we wniosku o przyjęcie skargi podstawy (wyżej *in extenso*) nie spełniają się jako podstawy przedsądu.

Pierwsza nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego, które ma na uwadze przepis art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż takie zagadnienie nie zostało sformułowane i opracowane. Chodzi wszak o problem jurydycznie doniosły, sformułowany i opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Tymczasem wniosek o przyjęcie skargi (wg jego treści) sprowadza się do zgłoszenia pozornego konfliktu pomiędzy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w tej sprawie i uchwałą Sądu Najwyższego z 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, gdyż taki konflikt nie występuje, albowiem sprzeczność nie zachodzi. Istotne zagadnienie prawne nie może być zredukowane do problemu interpretacji uchwały Sądu

Najwyższego z 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, gdyż wbrew treści wniosku „jest wiadome” jakie stanowisko zajęto w tej uchwale co do gwarancji 40% podstawy wymiaru. Sąd Najwyższy klarownie stwierdził, że po zmianie nowa regulacja nie zawiera gwarancji minimalnej co najmniej 40% podstawy wymiaru emerytury z tytułu lub w związku z okresami służby w organach bezpieczeństwa PRL. Sąd Najwyższy zajął więc odmienne stanowisko, niż zdaje się utrzymywać skarżący. Jeżeli kontestuje tą uchwałę, to nie przedstawia argumentacji, która uzasadniałaby rozważenie przyjęcia innej wykładni, a tym bardziej o randze istotnego zagadnienia prawnego. Wówczas nie można by pominąć również wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 lutego 2009 r., a także analizowanego łącznie orzecznictwa ETPCz; nie pomijając też ostatniego stanowiska, w którym Europejski Trybunał Praw Człowieka 14 maja 2013 r. nie uwzględnił zarzutów skarżących, którym zmniejszono podstawę wymiaru do 0,7% za okres pracy w organach bezpieczeństwa, a ściślej uznał za niedopuszczalne i nie przyjął do rozpoznania skargi kierowane przeciwko Polsce (sprawa Cichopek i innych – 15189/10 i dalsze).

Natomiast druga podstawa z wniosku nie spełnia żadnych warunków przewidzianych dla podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie wykazuje rozbieżności w orzecznictwie sądów ani poważnych wątpliwości w wykładni przepisu. Wyraźnie powiedziano bowiem w uchwale II UZP 2/11, że zawarte w ust. 2 art. 15b ustawy „odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 14 i 15 tej ustawy oznacza, że przepisy te stosuje się odpowiednio wyłącznie w zakresie, który nie został wyraźnie i odmiennie uregulowany w art. 15b ust. 1. W przeciwnym razie doszłoby do pozbawienia waloru i znaczenia normatywnego art. 15b ustawy zaopatrzeniowej, do czego nie ma żadnych prawnych, prawniczych ani racjonalnych argumentów. Inaczej i konkretnie zatem rzecz ujmując, zawarte w art. 15b ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 14 i 15 tej ustawy, nie uprawnia do takiego stosowania tych przepisów (w szczególności art. 15 ust. 1 *in principio*), które pozbawiałoby lub istotnie ograniczałoby walor i znaczenie normatywne art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej, który jednoznacznie nakazuje wyliczyć emeryturę osób pełniących w latach 1944-1990 służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno-dezubekizacyjnej, według

obniżonego ustawowego wskaźnika 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok takiej służby, z jedynym wyjątkiem uregulowanym w art. 15b ust. 3 i 4 tej ustawy. Skoro kategoryczna zasada z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej wymagająca wyliczenia emerytury po 0,7% podstawy jej wymiaru z tytułu służby w latach 1944-1990 pełnionej w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno-dezubekizacyjnej, doznaje jednego wyjątku wyłącznie w okolicznościach określonych w art. 15b ust. 3 i 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, przeto nie doznaje dalszych ograniczeń na podstawie odesłania do stosowania art. 15 tej ustawy. Nie ma zatem żadnych podstaw ani uzasadnienia korygowanie zasady wyliczania emerytury mundurowej od innego wskaźnika procentowego niż 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w ustawie lustracyjno-dezubekizacyjnej, w drodze odpowiedniego stosowania art. 15 ust. 1 *in principio* tej ustawy, który przewiduje co najmniej 40% podstawę wymiaru tego świadczenia z tytułu pozostawania w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. Jeżeli służba była pełniona w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa totalitarnego, o której mowa w art. 2 ustawy lustracyjno-dezubekizacyjnej, to emerytura wynosi zawsze po 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok pełnienia takiej służby (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej), z jedynym wyjątkiem uregulowanym w art. 15b ust. 3 i 4". Jest to tylko część argumentacji podanej w uchwale Sądu Najwyższego, lecz pokazuje, że wniosek o przyjęcie skargi nie wykazuje podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż prócz poważanych wątpliwości w wykładni przepisu musiałby wpierw wykazać, że wykładnia przyjęta w uchwale jest wadliwa.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.